

4-1-1986

ระดับความรุนแรงของขาดแคล

แมน อิงคตานุวัฒน์

ฉันทนา อังสุมาลิน

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjjournal>

Part of the [Medicine and Health Sciences Commons](#)

Recommended Citation

อิงคตานุวัฒน์, แมน and อังสุมาลิน, ฉันทนา (1986) "ระดับความรุนแรงของขาดแคล," *Chulalongkorn Medical Journal*: Vol. 30: Iss. 4, Article 2.

DOI: <https://doi.org/10.58837/CHULA.CMJ.30.4.1>

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjjournal/vol30/iss4/2>

This Special Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn Medical Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ระดับความรุนแรงของขาดแคลน

ระดับความรุนแรงของบาดแผล

แมน อิงkatanuvat^{*}

นันทนา อังsumalin^{*}

Inkatanuvat M, Angsumalin N. Level of severity of wound in medicolegal reporting. Chula Med J 1986 Apr; 30 (4) : 305-312

One of the important evidences in jurisdiction is a doctor's report of wound examination which the judicial officials have to compromise with the law. The authors describe the four levels of severity of wounds in accordance with the Thai Penal Code B.E. 2499, namely not amounting to bodily harm, committed bodily harm, the grievous bodily harm and fatal bodily harm. A report with a careful and thoroughly recorded examination will greatly benefit the court and the process of justice.

^{*} ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในชีวิตของการเป็นแพทย์ นอกเหนือจากการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บแล้ว แพทย์ยังต้องทำรายงานผลการตรวจและความเห็น ซึ่งเรียกกันว่ารายงานชั้นสูตรบาดแผลอีกด้วย รายงานชั้นสูตรบาดแผลนี้จะเป็นหลักฐานสำคัญยิ่งในการพิจารณาฟ้องร้องคดีแพทย์จึงควรศึกษาถึงระดับความรุนแรงของบาดแผลตลอดจนหลักเกณฑ์ในการวินิจฉัยในแง่ของกฎหมายไว้บ้าง เพื่อจะได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบาดแผลได้ถูกต้องและยุติธรรม

ระดับความรุนแรงของบาดแผลแบ่งได้เป็น 4 ระดับ คือ

1. บาดแผลไม่เป็นอันตรายแก่กาย
2. บาดแผลเป็นอันตรายแก่กาย
3. บาดแผลเป็นอันตรายสาหัส
4. บาดแผลทำให้ถึงตาย

การแบ่งระดับนี้ ผู้เขียนอาศัยโทษจำคุกที่ผู้กระทำความผิดจะพึงได้รับตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 288, มาตรา 290, มาตรา 291, มาตรา 295, มาตรา 297, มาตรา 300, มาตรา 391, มาตรา 390 เป็นหลักในการพิจารณา ดังแสดงไว้ในตาราง

Table Showing the Relationship between the Offences and Punishment

Offences	Punishment
Commit an act with intent	
Section 391 Commit an act of violence - not amounting to bodily or mental harm	Imprisonment not more than 1 month .....
Section 295 Commit bodily harm	Imprisonment not more than 2 years .....
Section 297 Commit grievous bodily harm	Imprisonment of 6 months to 10 years
Section 290 Commit an act of violence - causing death by accident	Imprisonment of 3 to 15 years
Section 288 Commit murder	Punish with death, imprisonment for life or imprisonment of 15-20 years
Commit an act by negligence	
Section 390 Causing bodily harm	Imprisonment not more than 1 month .....
Section 300 Causing grievous bodily harm	Imprisonment not more than 3 years .....
Section 291 Causing death	Imprisonment not more than 10 years .....

1. บาดแผลไม่เป็นอันตรายแก่กาย

ตามหลักวิชาแพทย์ บาดแผลทุกชนิดย่อมเป็นอันตรายแก่กายทั้งสิ้น แต่ในแง่กฎหมายมิได้เป็นเช่นนั้นเสมอไป ศาลจะนำเอาพฤติการณ์แห่งการกระทำและบาดแผลที่ผู้ถูกกระทำได้รับ ว่ากระทำรุนแรงถึงขนาดหรือไม่ และบาดแผลที่ผู้ถูกทำร้ายได้รับมากหรือน้อยเพียงไรมาประกอบเป็นข้อพิจารณา คำพิพากษาฎีกาต่อไปนี้

ฎีกาที่ 703/2506 วินิจฉัยว่า การกระทำให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจตามมาตรา 295 นั้น จำต้องพิจารณาถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำและบาดแผลที่ผู้ถูกทำร้ายได้รับ จำเลยเพียงใช้เท้าเตะและใช้มือตบผู้เสียหาย มิได้ใช้อาวุธทำร้าย ผู้เสียหายได้รับบาดแผลเพียงฟกช้ำเท่านั้น และรักษาเพียง 5 วันหาย การกระทำของจำเลยไม่รุนแรงถึงขนาด ยังถือไม่ได้ว่าเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจตามมาตรา 295

ฎีกาที่ 202/2510 บาดแผลเกิดจากรถยนต์ชนกัน ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บเพียงโหนกแก้มขวา หนึ่งถลอก โตกลมประมาณ 3 ซม. เข่าขวาบวม โตกลมประมาณ 5 ซม. ศอกซ้ายหนึ่งถลอกโตกลมประมาณ 5 ซม. รักษาประมาณ 4 วัน ยังถือไม่ได้ว่าได้รับอันตรายแก่กาย คดีไม่มีทางลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 390 ได้ จึงไม่ต้องวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยเป็นการกระทำโดยประมาทหรือไม่ พิพากษายืน (ยกฟ้อง)

ฎีกาที่ 1078/2511 จำเลยใช้กำลังทำร้ายภริยาของตนแม้จะมีบาดแผล 6 แห่ง ก็เป็นเพียงรอยช้ำอันไม่ปรากฏว่าใหญ่โตแค่นั้นและอาจรักษาหายได้ภายใน 5 วันเท่านั้น ไม่ส่งผลให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของภรรยา

ฎีกาที่ 2403/2518 วินิจฉัยว่า การทำให้เกิดอันตราย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 นั้น จำต้องพิจารณาถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำ

และบาดแผลที่ผู้ถูกทำร้ายได้รับการกระทำรุนแรงถึงขนาดหรือไม่ และบาดแผลที่ผู้ถูกทำร้ายได้รับมากหรือน้อยเพียงไร ข้อเท็จจริงในคดีนี้ได้ความว่า โจทก์ร่วมจับไหล่จำเลยให้ลงจากรถติดกันไปมา จำเลยจับมือโจทก์ร่วมกระแทกกับรถ ทำให้โจทก์ร่วมมีรอยช้ำตามตัว แขนทั้ง 2 มีรอยช่วนถลอก รักษาประมาณ 7 วันหาย การกระทำของจำเลยไม่รุนแรงถึงขนาด ยังถือไม่ได้ว่าเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295

2. บาดแผลเป็นอันตรายแก่กาย

อย่างไรจึงจะถือว่าบาดแผลนั้นเป็นอันตรายแก่กาย ผู้เขียนมีความเห็นว่า ศาลย่อมใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการพิจารณาเรื่องบาดแผลไม่เป็นอันตรายแก่กาย กล่าวคือ พิจารณาจากพฤติการณ์แห่งการกระทำและบาดแผลที่ผู้ถูกกระทำได้รับมาประกอบกับดุลยพินิจของศาล ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาต่อไปนี้

ฎีกาที่ 1340/2506 ถูกชกล้มลงได้รับความกระทบกระเทือนที่ศีรษะ กับบาดแผลภายนอกเป็นรอยบวม รักษา 10 วันเศษ เช่นนี้เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

ฎีกาที่ 235/2513 จำเลยใช้กำลังทำร้ายกัน จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ทำร้ายจำเลยที่ 5 มีบาดแผลรอยช้ำบวม 3 แห่ง ทำให้ฟันโยก แม้จะไม่ปรากฏว่ามีโลหิตไหลแต่ต้องรักษาตัวถึง 10 วัน พฤติการณ์การกระทำประกอบบาดแผลถือว่่าก็อันตรายแก่กายหรือจิตใจ

ฎีกาที่ 1530/2518 “ข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานในสำนวนว่า ในวันเกิดเหตุนางเง็กเนยได้ถอดรองเท้าฟองน้ำที่สวมอยู่ตบหน้านางเล่าตั้งสี่หลายที เนื่องจากคนทั้งสองเกิดทะเลาะด่าว่ากัน นายประจักษ์จำเลยซึ่งเป็นสามีของนางเง็กเนยอยู่

ที่หน้าบ้าน เห็นนางเล่าตั้งสีมารดาถูกทำร้ายเช่นนั้น จึงเข้าไปใช้ทำกระทืบนางเง็กเนยล้มลงมีบาดแผล 2 แห่ง คือที่กลางหลังมีรอยเขียวช้ำและที่เหนือเอวบวมแดงตามผลการตรวจชันสูตรบาดแผลของแพทย์ท้ายห้อง

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้วเห็นว่าตามรายงานชันสูตรบาดแผล ผู้เสียหายมีบาดแผล 2 แห่ง คือ (1) มีรอยเขียวช้ำที่กลางหลัง (2) มีแผลบวมแดงที่เหนือเอวขวา แพทย์ลงความเห็นเห็นว่าทั้งสองแผลหรือทั้งสองแห่ง เป็นการถูกกระแทกกระทั้น ด้วยของแข็ง ไม่มีคม บาดแผลที่ 1 และที่ 2 ถ้ารักษาถูกวิธีไม่มีโรคแทรกซ้อนจะหายภายใน 12 วัน จึงเป็นบาดแผลถึงบาดเจ็บจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295”

ฎีกาที่ 1875/2522 บาดแผลถูกชกต่อยและเตะ หลังเกิดเหตุ 7 วัน แล้วตาซ้ายยังเขียวหรือเกือบมืด แก้มและขาซ้ายฟกช้ำเป็นอันตรายแก่กายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295

3. บาดแผลเป็นอันตรายสาหัส

อันตรายสาหัส เป็นถ้อยคำที่กฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้งในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297

อันตรายสาหัสนั้น คือ

1. ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียงานประสาท
2. เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์
3. เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด
4. หน้าที่เสียโฉมอย่างติดตัว
5. แห้งลูก
6. จิตพิการอย่างติดตัว
7. ทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต

8. ทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่า 20 วัน หรือจนประกอบกรรมกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า 20 วัน

ดังนั้นบาดแผลที่เป็นอันตรายสาหัส จึงต้องเป็นบาดแผลที่เข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 8 ข้อข้างต้น ซึ่งบางข้ออาจจะขัดกับวิจารณ์ทางแพทย์ได้

1. ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียงานประสาท

“ตาบอด” หมายถึงตาที่มองไม่เห็น แม้จะบอดข้างเดียวก็เป็นอันตรายสาหัส

“หูหนวก” หมายถึงหูที่ไม่สามารถฟังเสียงได้ แม้จะฟังไม่ได้ข้างเดียวก็เป็นอันตรายสาหัส

“ลิ่นขาด” หมายถึงลิ่นขาดหายไป ความขาดหายจะมากน้อยเพียงใดไม่สำคัญ

“เสียงานประสาท” หมายถึงเสียประสาทที่จะได้ดมกลิ่น

ฎีกาที่ 1116/2502 จำเลยต้อยตชายผู้เสียหายตาปิดบวมช้ำ ต่อมา 4-5 วันตาก็บอดวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยโดยต้อยตชายผู้เสียหายจนเป็นเหตุให้ตาบอด ดังนี้ฟังได้ว่าผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัส แม้จำเลยจะไม่ได้ตั้งใจทำร้ายให้ถึงตาบอดก็ดี เพราะกฎหมายมาตรา 297 นี้ต้องการกระทำของจำเลยจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายได้รับอันตรายสาหัส เช่น ตาบอด ก็ย่อมมีความผิดตามมาตรานี้

2. เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์

“เสียอวัยวะสืบพันธุ์” หมายถึงทำให้อวัยวะสืบพันธุ์ใช้สืบพันธุ์ไม่ได้ แม้จะไม่ถึงขาดหาย

“เสียความสามารถสืบพันธุ์” หมายถึงทำให้ชายหญิงไม่สามารถสืบพันธุ์ได้แม้จะยังสามารถร่วมประเวณีได้

3. เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด

คำว่า “เสีย” ตาม (3) ไม่หมายความเฉพาะ

ขาดหายเท่านั้น แต่หมายความถึงทำให้ใช้อย่างอวัยวะนั้น ๆ ไม่ได้ด้วย

คำว่า “อวัยวะอื่นใด” ตาม (3) นี้ต้องเป็นอวัยวะสำคัญ และรวมถึงอวัยวะภายในด้วย

ฟันไม่ถือเป็นอวัยวะสำคัญ การเสียฟันโดยปกติไม่ถือว่าได้รับอันตรายสาหัส

ฎีกาที่ 631/2509 วินิจฉัยว่า “มาตรา 297 นั้น เจตนารมณ์ของกฎหมายมุ่งหมายถึงการก่อให้เกิดอันตรายแก่กายที่สูญเสียอวัยวะสำคัญ ๆ ของร่างกายเช่นที่ระบุไว้ในกฎหมายนั้น ดังนั้นการสูญเสียอวัยวะอื่นใดตามมาตรา 297 (3) ก็ต้องเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญต่อร่างกายหรือต้องสูญเสียไปถึงขนาดเทียบเท่าเสียแขน ขา มือ นิ้ว ตามที่กฎหมายระบุไว้แล้ว มิใช่ว่าเสียอวัยวะส่วนใด ๆ ก็เป็นอันตรายสาหัสเช่นเดียวกันทั้งหมด

โจทก์ต้องเสียฟันไปเพียงซี่เดียว แม้ฟันจะเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกาย แต่เฉพาะเท่าที่เสียไปยังไม่ถึงขนาดที่จะถือได้ว่ามีความสำคัญ หรือการสูญเสียเทียบเท่ากับการเสียแขน ขา มือ เท้า หรือนิ้ว อันเป็นอวัยวะที่กฎหมายระบุไว้ชัดเจนนั้น จะนับว่าโจทก์ได้รับอันตรายสาหัส ตามความในมาตรา 297 (3) บัญญัติไว้ยังไม่ได้

ฎีกาที่ 630/2509 ฟันทั้งหมดในปากรวมกันก็เป็นอวัยวะส่วนสำคัญ ถ้าฟันหักไปหลายซี่เป็นเหตุให้ส่วนที่เหลืออยู่ใช้การไม่ได้ตามสภาพของมัน เช่น เคี้ยวอาหารไม่ได้ไปแถบหนึ่ง ก็ถือได้ว่าเป็นการเสียอวัยวะส่วนสำคัญอันเป็นอันตรายสาหัส เพียงแต่ได้ความว่า ฟันแท้บนด้านหน้าหักไป 3 ซี่ จะถือว่าเป็นอวัยวะสำคัญยังไม่ได้

ฎีกาที่ 749/2515 ผู้เสียหายถูกจำเลยทำร้ายฟันล่างหักไป 4 ซี่ ใช้ฟันที่เหลือเคี้ยวอาหารได้ ยังถือไม่ได้ว่าได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา 297 (3)

4. หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว

“หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว” คือการเสียความงามของใบหน้าจนน่าเกลียด โดยเฉพาะเกิดจากบาดแผลหรือรอยแผลเป็น

ฎีกาที่ 351/2508 วินิจฉัยว่า “บาดแผลบริเวณเหนือคิ้วขวา 2 แผล แผลหนึ่งใหญ่ยาว 1 นิ้วลึกถึงกระดูกและกระดูกยุบและทะลุถึงเยื่อหุ้มสมอง อีกแผลหนึ่งเล็กยาวครึ่งนิ้ว ลึกไม่ถึงกระดูก ศีรษะ นายแพทย์ผู้รักษาเบิกความว่า ผลของการเอ็กซเรย์ปรากฏว่ากระดูกหน้าผากยุบเข้าไป ซึ่งเป็นการแสดงถึงลักษณะ และสภาพของบาดแผลให้ศาลวินิจฉัยได้แล้วว่าบาดแผลนี้จะทำให้ผู้เสียหายถึงต้องหน้าเสียโฉมอย่างติดตัวเพราะกระดูกศีรษะตอนหน้าผากจะเป็นรอยบุบยุบเข้าไป คิดเป็นอันฟังได้ว่าผู้เสียหายถูกทำร้ายรับอันตรายสาหัส”

ฎีกาที่ 2197/2519 วินิจฉัยว่า “แผลถูกคมมีดหายแล้วเป็นแผลเป็นจากใต้ใบหูท่อนล่างพาดข้างแก้มลงไปถึงคอยาว 16 ซม. เป็นสันนูนกว้าง $\frac{1}{2}$ ซม. สูง $\frac{1}{2}$ ซม. เห็นได้ชัดในระยะ 5 เมตร เป็นแผลทำให้รูปหน้าเสียโฉมอย่างติดตัว”

การบัญญัติลักษณะอันตรายสาหัสในข้อนี้ค่อนข้างมีปัญหา เพราะแขนอยู่กับความรู้สึกรู้สึกของผู้ใช้กฎหมายตั้งฎีกาต่อไปนี้

ฎีกาที่ 1663/2494 หญิงถูกทำร้ายมีบาดแผลที่หน้าผากซ้ายถึงใต้คิ้วซ้ายข้างซ้ายยาว 4 ซม. กว้าง 8 ซม. ลึก 8 ซม. แผลหายสนิทแล้วมีแผลเป็น, ห่าง 5 วา มองเห็นแผลเป็นถนัด วินิจฉัยว่าเป็นติดตัว ชนิดที่ไม่ทำให้รูปหน้าเสียโฉม

ฎีกาที่ 589/2510 มีแผลเป็นเป็นรอยขีดตั้งแต่ริมจมูกข้างซ้ายพาดตั้งงมูกไปจนถึงหัวตาขวา ยาว 6 ซม. กว้าง 0.1 ซม. กับอีกแห่งหนึ่งจากหัวตาขวาเฉียงลงมาใต้ตาขวา ยาว 3.5 ซม. มองเห็นแผลเป็นดังกล่าวได้ชัดในระยะ 2 วา ดังนั้นลักษณะของบาด

แผลเป็นเป็นรอยขีดไม่มาก ยังไม่ถึงกับทำให้หน้าเสียโฉม

5. แห้งลูก

“แห้งลูก” คือการทำให้ทารก (ลูกในครรภ์) ออกจากครรภ์โดยไม่มีสภาพความเป็นมนุษย์

ฎีกาที่ 677/2510 การกระทำอันจะเป็นความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายได้รับอันตรายถึงสาหัสถึงแห้งลูก ตาม ป.อาญา มาตรา 297 (5) นั้น จะต้องเป็นกรณีที่ทำให้ลูกในครรภ์ของผู้ถูกทำร้ายคลอดออกมาในลักษณะที่ลูกนั้นไม่มีชีวิต

6. จิตพิการอย่างติดตัว

คำว่า “จิตพิการอย่างติดตัว” นั้นในตำราของ ศาสตราจารย์จิตติ ติงศรัทธีย์ กล่าวไว้ว่า จิตพิการอย่างติดตัวนั้น ไม่ได้หมายความว่าต้องติดตัวไปจนตลอดชีวิตจริง ๆ อันตรายแก่จิตใจแค่นั้นจึงถือว่า จิตพิการ คงต้องแล้วแต่ศาลจะใช้ดุลยพินิจวินิจฉัยโดยอาศัยระดับความเห็นของวิญญูชนทั่วไป เพราะกฎหมายมิได้นิยามไว้

7. ทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต

คำว่า “ทุพพลภาพ” ตาม (7) หมายถึงการพิการและคำว่า “ป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต” เป็นข้อขยายความพิการ กล่าวคือว่าความพิการบางกรณีอาจได้รับการรักษาให้หายขาดได้

ความพิการไม่จำเป็นจะต้องเป็นความพิการที่สมบูรณ์

ฎีกาที่ 568/2471 ผู้เสียหายถูกฟันที่ท้องแขนขวา เอ็นหลังแขนขาดทำให้กำลังของแขนลดลงครึ่งหนึ่ง ใช้การไม่ได้ตามปกติตลอดชีวิต ดังนั้นต้องถือว่าผู้เสียหายเป็นคนทุพพลภาพ เพราะกำลังของแขนข้างขวานั้นใช้การไม่ได้เป็นปกติดังเดิมแล้ว

8. ทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุพพลภาพเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณีกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน

คำว่า “ทุพพลภาพ” ตาม (8) หมายถึงความพิการชั่วคราวระยะเวลา กล่าวคือ ต้องพิการเกินกว่า 20 วัน ส่วนถ้อยคำในกฎหมายหลังคำว่าทุพพลภาพในข้อนี้เป็นเพียงคำอธิบายคำว่าทุพพลภาพเท่านั้น

ผู้เขียนได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการออกรายงานชั้นสูตรบาดแผลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งประสบการณ์เห็นเป็นข้อกฎหมายที่นำมาใช้วินิจฉัยว่าผู้บาดเจ็บได้รับอันตรายสาหัสหรือไม่มากที่สุดโดยสันนิษฐานว่า หากแพทย์ลงความเห็นว่ารักษาเกินกว่า 20 วัน ให้หมายถึงผู้บาดเจ็บจะทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุพพลภาพเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณีกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวันด้วย อย่างไรก็ตามการที่แพทย์ลงความเห็นว่ารักษาเกินกว่า 20 วัน ก็ไม่ได้เป็นอันตรายสาหัสเสมอไป ดังจะตีความได้จากฎีกาดังต่อไปนี้

ฎีกา 418/2509 ข้อเท็จจริงตามรายงานชั้นสูตรบาดแผลว่ารักษากว่า 20 วัน แต่ผู้เสียหายยื่นคำร้องต่อศาลว่ารักษาประมาณ 10 วัน ต้องสั่งว่ารักษาไม่เกิน 20 วัน

ฎีกาที่ 1908/2520 จำเลยเตะผู้เสียหาย ซี-โครงซีที่ 7 และ 8 หัก และรักษาตัวประมาณ 40 วัน ผู้เสียหายรับยามาจากโรงพยาบาลแล้วกลับบ้าน ไม่ได้พักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล ไม่ได้ความว่าผู้เสียหายรักษาตัวอยู่ที่บ้านก็วันจึงหายปกติ และไม่ได้ความว่าผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บแล้วยังประกอบกรณีกิจตามปกติไม่ได้เพียงใดหรือไม่ ลำพังซีโครงซีที่ 7 และ 8 ยังถือไม่ได้ว่าเป็นอันตรายแก่ภัยถึงสาหัส แม้ตามรายงานชั้นสูตรบาดแผล แพทย์ได้ระบุว่าต้องรักษาประมาณ 40 วัน แต่โจทก์มิได้นำสืบให้เห็น

ว่าผู้เสียหายต้องทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บพบทุกข-
เวทนาเกิน 20 วัน ที่แพทย์จดบันทึกไว้ในวันเป็นเพียง
ข้อสันนิษฐานของแพทย์ที่กะประมาณไว้ในการตรวจ
ไม่เป็นการแน่นอนว่าจะถูกต้องตามที่ประมาณไว้
หรือไม่ ถือไม่ได้ว่าบาดแผลของผู้เสียหายเป็น
อันตรายแก่กายถึงสาหัส จำเลยมีความผิดมาตรา
295 เท่านั้น

อีกกรณีหนึ่งที่แพทย์สงสัยกันมากก็คือ การ
ที่ผู้บาดเจ็บไปหาแพทย์แผนโบราณหรือมหาแพทย์
เข้าไป จนทำให้การรักษาเกินกว่า 20 วัน จะถือว่าเป็น
เป็นอันตรายสาหัสหรือไม่ ศึกษาได้จากฎีกาต่อไปนี้

ฎีกาที่ 333/2494 ผู้เสียหายถูกทำร้ายและรักษา
กับแพทย์แผนโบราณ ต่อมาจึงไปรักษาที่โรงพยาบาล
แพทย์โรงพยาบาลว่าถ้ามาใหม่ ๆ ก็หายเร็วกว่านี้
(รักษาอยู่เดือนหนึ่ง) แต่ไม่ได้กล่าวว่าหายภายใน
กี่วัน ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าบุคคลผู้กระทำผิดต้องรับ
ผิดต่อผลโดยตรง อันเกิดขึ้นตามธรรมดาจากการ
กระทำของตน การเจ็บปวดร้ายแรงของผู้เสียหายนี้
เกิดจากการกระทำของจำเลย มิใช่เกิดจากการที่ไม่
ได้รับการรักษาต่อแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิอย่างดี แม้
จะมีได้รับการเสียเลยก็จะตำหนิผู้เสียหายว่าก่อความ
เจ็บปวดร้ายแรงขึ้นไม่ได้ เพราะความร้ายแรงแห่ง
การเจ็บปวดบังเกิดขึ้นตามธรรมดาจากการทำร้าย
ของจำเลยต่างหาก เพราะฉะนั้นการที่จะตำหนิว่า
ไม่หาแพทย์มารักษานั้นไม่ใช่ข้อแก้ตัวของจำเลย ตัด
สินลงโทษฐานทำร้ายร่างกายสาหัส

ฎีกาที่ 1265/2510 โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทำ
ร้ายร่างกายผู้เสียหายได้รับอันตรายแก่กายสาหัสทุพ-
พลภาพป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาและประกอบ
กรณีกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า 20 วัน จำเลยให้
การรับสารภาพตามฟ้อง ปราบฎตามหลักฐานใน
สำนวนว่า ผู้เสียหายถูกทำร้ายแล้ว 3 วัน จึงเข้าไป
รักษาตัวในโรงพยาบาลอีก 20 วัน เมื่อนับรวมวันที่

ผู้เสียหายถูกทำร้ายจนออกจากโรงพยาบาล จึงเป็น
เวลา 23 วัน ดั่งนี้ย่อมฟังได้ว่าผู้เสียหายถูกทำร้าย
ได้รับอันตรายแก่กายจนประกอบกรณีกิจตามปกติ
ไม่ได้เกินกว่า 20 วัน จำเลยต้องมีความผิดตาม ป.
อาญามาตรา 297

4. บาดแผลทำให้ถึงตาย

ผู้เขียนจะไม่กล่าวในรายละเอียดว่าบาดแผล
อย่างไรทำให้ถึงตาย ด้วยเป็นเรื่องที่แพทย์ทั่วไป
ทราบกันดีอยู่ แต่จะยกฎีกาบางฎีกามาตอบข้อข้องใจ
ของแพทย์ ในกรณีที่บาดแผลนั้นตามปกติไม่ทำให้
ตาย แต่ผู้บาดเจ็บตาย ศาลจะวินิจฉัยอย่างไร

ฎีกาที่ 437/2500 ใช้ขวานพกเล็ก ๆ ฟันศีรษะ
1 ที่ แผลเล็กน้อย ถ้ารักษาตามวิชาแพทย์แผนปัจจุบัน
ก็ไม่ทำให้ถึงตายได้ แต่โดยเหตุที่ปล่อยแผลไว้สกปรก
จึงเกิดหนองและเป็นพิษขึ้น ตายใน 3 วัน เป็น
ความผิดตามมาตรา 290

ฎีกาที่ 442/2502 ผู้ตายถึงแก่ความตายเพราะ
บาดแผลถูกจำเลยแทง ถึงแม้ว่าจะเนื่องจากรักษา
แผลไม่ดี เพราะบาดแผลเน่าจึงเป็นพิษก็ดีแต่ก็เป็น
ผลธรรมดาอันสืบเนื่องจากการกระทำของจำเลย
จำเลยจึงต้องมีความผิดตามมาตรา 290

ฎีกาที่ 225/2503 จำเลยใช้กำลังชกต่อย เตะ
ผู้ตายถูกบริเวณหน้า ผู้ตายล้มหงายหมดสติศีรษะ
ฟาดกับพื้นถนนแข็ง กะโหลกศีรษะแตกถึงตาย
ดังนี้ถือว่าการตายเป็นผลที่ยังเกิด เนื่องจากการกระทำ
ของจำเลย จำเลยย่อมมีความผิดตามมาตรา 290

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีความเห็นว่า การจะ
พิจารณาว่าบาดแผลที่ตรวจพบจะเป็นบาดแผลใน
ระดับความรุนแรงขั้นใดนั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของ
ศาลเป็นสำคัญ ข้อที่ควรคำนึงก็คือ การจะพิจารณา
ใช้ดุลยพินิจนั้น ศาลจะต้องปรับจากข้อเท็จจริงใน
รายงานการชันสูตรบาดแผลของแพทย์ ซึ่งรวมถึง
รายละเอียดที่ตรวจพบและความเห็นแพทย์ ฉะนั้น

หากแพทย์ที่มีความเกี่ยวข้องกับบาดแผลได้สังเกตเห็น
ความสำคัญและประโยชน์ที่ผู้เสียหายจะได้รับจาก
รายงานชั้นสูตรบาดแผล โดยตรวจบันทึกบาดแผล

อย่างละเอียดเป็นขั้นตอนแล้ว ศาลย่อมจะได้ดุลย
พินิจได้ง่ายขึ้นและก่อให้เกิดความยุติธรรมสำหรับ
ประชาชนโดยแพร่หลายทั่วกัน

อ้างอิง

คณิต ณ นคร. กฎหมายอาญาภาคความผิด. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525. 19-28

ณรงค์ สิงห์ประเสริฐ. หลักเกณฑ์ในการวินิจฉัย บาดแผล
ที่เป็นอันตรายแก่กาย. กรุงเทพมหานคร : มหา
วิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, 2527. 4-24

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. นิติเวชศาสตร์ (สำหรับนักกฎหมาย).
กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์ 2525.
112-117

วิริติ พาณิชย์พงษ์. การพิสูจน์บาดแผล. กฎหมายสาธารณสุขและนิติเวชศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
ศรีเมืองการพิมพ์ 2527. 49-78

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับต้นฉบับเมื่อวันที่ 16 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2529